

IN PACE IN IPSUM

DORMIAM ET REQUIESCAM

ORIENTUR JUSTITIA

ET ABUNDANTIA PACIS

PASSER INVENIT SIBI DOMUM

ET TURBIDUM ALTARIA

QUI FRUMENTUM

XVII. ÉVF. 1916. 5. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S
SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK
ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÖL

KIADJA

A BUDAPESTI ORSZ. KÖZPONTI
OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, Üllői-út 77.

Ára egy évre 3 korona.

Megjelenik minden hó elején.

Stephanum nyomda r. s.

VIRGO IPSUM, QUEM GENU

IT DEUM ADORAVIT.

SACRIFICIUM DEO

SPIRITUS CONTRIBULATUS

PLORABUNT SACERDOTES

PARCE POPOLO TUO.

ECCE AGNUS DEI

ELECTORUM CONSERVASTI... CUJUS NON SUM DIGNUS...

Kis örökimádás címen *dr. Tiefenthaler József* 15 gyönyörű szentség-látogatást tartalmazó imakönyvet adott ki. Főképen ifjúságnak és eucharisztikus szövetségi tagoknak való. Magán és nyilvános szentségimádásoknál kitűnő segédkönyv, melyből kórusban is lehet imádkozni. Ára 80 fillér. Rendelhető a pénz előleges beküldése mellett a Szent-István-Társulatnál (Budapest, IV., Kecskeméti-utca 2.), a Központi Oltáregyletnél (Budapest, IX., Üllői-út 77.) és a kiadónál (dr. Tiefenthaler József, Wien, IX., Boltzmanngasse 14).

Május 2-án, Virgo Reparatrix ünnepén, az e néven nevezett kongregációk védőünnepén, reggel 7 órakor a kongregációk közös szentáldozást tartanak. D. e. 9 órakor ünnepi nagymise, d. u. 1/2 órákor szentbeszéd, melyet követ a felajánlás megújítása és ünnepélyes áldás. A kongregációk kötelékébe tartozó leányok felkéretnek, hogy ezen alkalmal szokás szerint fehér ruhában jelenjenek meg.

A budapesti Orsz. Közp. Oltáregyesület június 15-től kezdve rendelésre megküldi azoknak, akik kívánják, *«Egyházi himzések mintalbum»*-jának 1-ső sorozatát, kazula, pluviale, alba, stóla, stb.

E mintarajzgyűjtemény 23 mintalapból áll. Ára 15 korona. Egyes mintalapok 1 koronáért kaphatók.

A *«Jézusom Örööm»* c. havi folyóirat (az Örökimádás testvér-lapja, az eucharisztikus gyermek és ifjúsági szövetségek hivatalos közlönye és kedvence) megjelenik havonta 10.000 példányban, ami minden kritikánál szebben beszél. Ára példányonként 6 fillér, egy évre 1 korona. Tömeges rendelésnél a bélyegki költség is megtérítendő. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, IX., Üllői-út 77.

A pápai áldás szép plakettje a Szentatya arcképével elegáns kivitelű **LEVELEZŐ-LAPON** kapható a *«Jézusom örööm»* szerkesztőségében, Budapest, IX., Üllői-út 77. szám.

Egy darab levelező-lap ára: 4 fillér.

100 darab ára: 3 korona.

ÖRÖKIDŐS

az Országos Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

TARTALOM: *Horváth Rezső*: Május első vasárnapján. — *Dr. Wéber Pál*: Velünk az Isten. — *Deák Antal*: A lélek finomsága. — *Barcza Leander*: Tovább, tovább! — *Monori Kovács Ferenc*: Az öröklámpa fényében. — *Kozelka Jenő*: Kis tettek — nagy érdemek. — *Deák Antal*: A régi magyarok istentiszteletének helyei. — *Homor Imre*: Az élet tengerén. — *Horváth Rezső*: Jézuska a mezőn. — *Reviczky Aladár*: A nyilvános istentisztelet. — *Oltáregyleti élet*. — *Kimutatás*.

✧ Május első vasárnapján ✧

1500 ágyú bömbölt Gorlicénél. Alig tévedünk azonban, midőn azt hisszük, hogy májusi offenzívánk diadalait nem egyedül és kizárólag a zseniális vezetésnek, a stratégiának, a harminc és feles mozsaraknak, a negyvenkettes tarackoknak, a katonai erényeknek és a katonai virtusnak köszönhetjük, hanem köszönhetjük — és nem utolsó sorban — a mi glóriás Asszonyunknak, Máriának.

Midőn a nagy harcban, melyet egzisztenciánkért vívunk, most ismét eljutottunk a gyöngyvirágos, napfényes Májushoz, Mária havához, ismét bizalommal nézünk e hónap elébe. Ez a hónap talán dülőre viszi a gigantikus, óriás küzdelmet.

A döntőmérkőzések előestéjén a bibornok-hercegprimás mobilizálni akarja a joghatósága alá tartozó nyáját és népének légioit — ha szabad azt mondanom — eucharisztikus offenzívára: *közös könyörgő szentáldozásra* serkenti.

F. é. VI. számú pásztorlevelében a bibornok-hercegprimás e közös szentáldozás napját május első vasárnapjára tűzi ki. Szálljon el az érsek harsány kommandója az egész országba, találjon visszhangra a magyar hegyek közt, a magyar rónákon!...

Az orosz légioék a veszteségekre való minden tekintet nélkül egymásután sűrűn hullámló oszlopokban támadták védelmi vonalainkat. Orosz mintára Mária havának első vasárnapján egymásután sűrűn hullámló, tömött oszlopokban járuljon Mária népe is a szentélynek védelmi vonalához: az áldozórácshoz, a szent asztalhoz és a közös szentáldozásban a kananei asszonynak szent makacsságával zörgesse a tabernákulumok kapuit és néma, de azért a hetedik égbe kiáltó kiáltással intonálja a zsoltárt:

Béke királynője, könyörögj értünk!

beri szavak elégtelenek voltak arra, hogy szent Pál elmondja, amiket látott, mikor a harmadik égbe ragadtatott — ha emberi szív elégtelen arra, hogy itt a földön átérezze azt a boldogságot, melyet Isten azoknak készített, akik Őt szeretik — hasonlóképen mondhatjuk és vallhatjuk, hogy emberi toll gyenge és kevés és elégtelen annak leírására, amit az Úr Jézus a legméltóságosabb Oltáriszentségben nekünk hátrahagyott. Közöttünk van, templomainkban lakik, oltáraink az Ő trónja. Leírni nehéz. Az oltár előtt úgy vagyunk, mint Tamás apostol volt, mikor az Úr megjelent. Szívünk mélyéből hisszük, valljuk, érezzük mi is a rövid hitvallás mélységes értelmét és jelentőségét: «Én Uram, én Istenem!» Nem kell tehát nekünk Istenért a csillagok közé furakodni, sem a föld tárnáiba leszállani, sem messzi országba, vagy szigetre utazni, sem az őszövétségi nép jeruzsálemi templomába, vagy a mohamedának Mekkájába elzarándokolni, nem! — az Isten itt van közöttünk.

Ezt meg kell és át kell éreznünk templomaink komoly hangulatán, oltáraink fehér ruháján, az ájtatoskodók komoly buzgóságán, szentélyeink csendjén, hol úgy ég az öröklámpa, mint az égő csipkebokor Mózes előtt. Mintha csak azt mondaná: Nézzétek! égek, lángolok a szeretettől, mert itt van, közöttetek lakik, oltáraitokon van az Isten! Velünk az Isten! Emmánuel! Ezért jönnek az emberek az Oltáriszentséghez, hol leborulnak, letérdelnek, imádkoznak, vigasztalódnak. Ezért vannak nyitva templomaink, mert nem emléket mutogatunk, se nem fotografiát, hanem ott köszöntjük és imádjuk magát az Úr Jézust, ki valósággal jelen van mindenkor és mindenütt, hol az Ő nevében és az Ő hatalmával a szent misében kenyeret és bort átváltoztatnak, konszekrálnak.

Mennyire repesett a boldog érzéstől Mózes szíve, midőn Isten megjelent a vezető tűzoszlopban. Örömében felkiáltott: «Valóban nincs nemzet, melyhez oly közel volnának istenei, mint köztünk jár az egy igaz Isten». Hát mit mondjunk mi, kik az Úr Jézus jelenlétét és szeretetét nem tűzoszlopban szemlélhetjük, sem nem égő csipkebokorban, sem nem a kerubokon ülő felhőben, hanem *élő valóságban*. Mily boldog vagyok, hogy itt az Oltáriszentségben sértetlenül, egészen és teljesen jelen van az Üdvözítő, kihez azzal a bizalommal jöhetek, mint egykor Nikodemus a késő esti órában — oly őszintén beszélhetek vele, mint egykor a szamaritai asszony Jákob kútjánál, vagy mint a tanítványok, mikor bizalmas társalgásban vele együtt voltak, vagy mint Mártha és Mária, mikor az Úr Jézus lábainál ültek — engedelmeskedve és szeretve, bűnbánkodva és reménykedve.

És dacára, hogy velünk az Úr Jézus, mégis honnan van az, hogy nem gyakorol reánk mélyebb hatást állandó jelenléte és köztünk maradása? Honnan a mi közönyös, nem törődöm magatartásunk? Fogyaté-

kában van talán hitünk? Vagy tán alvóban van szeretetünk? Talán nem. Én inkább azt mondanám, hogy túlságosan leköt bennünket a minden-napi életnek ezer és egy baja és annyira belemerülünk földi életünk szeretetébe, avagy gondjaiba, hogy amikor sikerül jól imádkoznunk, hogy amikor újból ráeszmélünk, mily nagy kincsünk az Oltáriszentség, úgy vagyunk, mint Jákob, ki mikor fölébredt az álomból, mondá: «Valóban az Úr van e helyen, és én nem tudtam».

És még valami. Megnyugvásunkat, boldogságunkat nem ott keres-sük, hol az Isten van. Emberi tulajdonságunk, hogy megkönnyebbülünk, ha fájdalmainkat, panaszainkat, örömeinket másokkal megoszthatjuk. Ennek szükségét érezzük. Azonban ne feledjük az igazságot, hogy az emberek sokszor megvigasztalnak, de nem egyszer cserben hagynak, míg az Úr Jézusnál mindig vigasztalást kapok és találok. Ő maga biztosít erről, midőn mondja: «Jöjjetek hozzám mindnyájan...» És ha reflektálunk, ha elmélkedünk a krisztusi szavakon, nagyon igazat adunk szent Ágostonnak, hogy: «Nyugtalan a mi szívünk», vagyis nincs boldogságunk, megelégedésünk, míg meg nem nyugszik tebenned, ó Isten!

Lelkünk — már természeténél fogva — Istent keresi, hisz Istentől van, célját is csak őbenne bírhatja. De az emberek ezt könnyen félre-magyarazzák, félreértik.

Az egyik célját csak a földben látja, a földi élet örömeiben, élvezeteiben, kényelmében, de mindez őszintén visszafelel: nem én vagyok a te célod, a te Istened.

A másik elbódul a tudománynak és kulturának mérhetetlen körvo-nalaiban, a szédületesen fejlődő technikában, iparban, gép- és gyármun-kában, de mindez őszintén visszafelel: nem én vagyok a te célod, a te Istened.

A harmadikat elbájolja a természet, a mindenség csodás, pompás szépsége, de mindez megint csak azt mondja: nem én, nem én vagyok a te Istened.

Valamennyi azt kiáltja, amit Ágostonnak: Ne bennünk, fölöttünk keress! Isten teremtet minket is, a te lelkedet is. Azért nincs nyugal-matok, mert nem az Istennél keresitek. Ezért a sok kapkodás, sürgés-forgás, kutatás. Ezért van közöttetek, dacára a kulturális haladásnak, az anyagi jólétnek, a szellemi fejlődésnek és műveltségnek, oly sok boldog-talan és vigasztalan ember. Megszóljuk az Úr Jézus kortársait, hogy nem ismerték föl benne a Messiást és nem vesszük észre, hogy mi is oly sokszor tévedésben vagyunk az Oltáriszentséget illetőleg. Panaszko-dunk, hogy Isten nem szeret bennünket és nem látjuk meg, milyen hálátlanok vagyunk az Üdvözítő köztünk lakásának kimondhatatlan kincse iránt.

Hasson át azért bennünket mélységesen a tudat, a meggyőződés, hogy Emmánuel, vagyis velünk az Isten! Mily megnyugtató és fölemelő ez nekünk, kik járó-kelők, kutatók, keresők vagyunk az élet országútján, kik tévedésben, nem egyszer kételyben, sőt kétségben vagyunk oly sok dologban. Egyben azonban teljesen biztosak lehetünk, hogy: velünk az Isten. Lehet-e boldogabb hitünk, átfogóbb érzésünk, mintha tudjuk, hogy örömben, jó sorsban csak úgy, mint fájdalomban, szomorúságban, betegségben, egészségben, jó viszonyok, nehéz körülmények között, egyszerűval mindenkor: köztünk lakik, velünk érez, köztünk él, *velünk az Isten.*

Dr. Weber Pál.

❧ A lélek finomsága ❧

Ki ne ismerné az édes Iézus szavait:

— Őrülj jó és hív szolgám, mivelhogy a kevésben hű voltál, sokat bizok rád: menj be Urad örömébe.

Mikor a világhírű kölni dóm ujjáépítése befejeződött, néhány úr fölment a legfelső állványokra, hogy a vidék szépségében gyönyörködjenek. Egyikük azonban a természet csodálása helyett folyton a toronynak munkásait nézte. Végre így szólt az egyik szobrászhoz:

— Itt minden nagyon szépen és ízlésesen van elkészítve, de én nem látom be, miért kell itt a magasban minden egyes részletet és faragványt oly pontosan és finoman kidolgozni; hisz itten *senki sem látja*...

Egy öreg szobrász, ki már negyedszázad óta dolgozott a dómon, hallván e megjegyzést, így válaszolt:

— Uram, ne vegye rossz néven, de én sehogysem értem az ön beszédét. Igaz ugyan, hogy az emberek nem látják, nem is méltányolják a mi fáradságunkat és szorgalmunkat, *Isten* azonban látja mindezt, kinek tiszteletére fáradozunk.

Így szólt a finom lelkületű ember.

A bíráló pedig a mély vallásosságot lehelő szavakra elhallgatott s önkéntelen föltekintett az égre. A szobrásznak valóban igaza volt; mert bármily kicsinynek és igénytelennek tűnjék is föl munkánk, de ha Isten nevében, az ő nagyobb dicsőségére végezzük, nem maradhat el Isten jutalma.

Swammerdam János, holland természettudós, ki a természettudományok terén sok új fölfedezést tett, föltalálta többek közt a *mikroszkópot*.

melynek segélyével először látja meg a lábainknál hemzsegó parányok végtelen világát. E parányok óriási számáról és szünet nélküli mozgalmáról a legvakmerőbb képzelő tehetség se bír csak megközelítő képet is alkotni. Swammerdam százszoros és ezerszeres nagyításai megismertetik velünk az ázalagok birodalmát s egyúttal tudomásunkra adják, hogy a teremő Isten a legparányibb állatkák megalkotásában époly tökéletes, mint az egész világ harmonikus összességének megteremtésében. Ha pedig maga Isten is hív a kicsinyben, nekünk gyarló embereknek annál hívebbeknek kell lennünk.

A beteges tudós, Swammerdam, kit bátran nevezhetnénk a *parányok Galileijének*, megrettent, mikor a nagyító üvegein, mikroszkopikus tanulmányai közben tapasztalta, hogy az állati életnek mintegy nincs határa: se időben, se térben.

Nincs határa *időben*, mert a legegyszerűbb szervezetű állatkák oszlás által folyton szaporodnak. De *térben* sincs határa, mert a legtökéletlenebb állati szervezetek észrevétlenül olvadnak be a növényország birodalmába. S a különben beteges Swammerdamnak ezekkel a parányokkal való bibelődés olyan életkedvet adott, hogy talán észre sem vette betegségét.

Nem ért rá.

Micheletről föl van jegyezve, hogy nagyon szerette a rovarokat s a legnagyobb gyöngédséggel bánt velük. Igen finom lélekre vall például, hogy mikor kénsavannyal elaltatta rovarjait s ha egy szarvasbogarat véletlenül jobban talált «illetni», oly félenk gonddal és gyöngéd figyelmességgel éleszté azt föl, mintha ember lett volna.

Tehát Michelet, a nagy tudós, szintén hív volt kicsinyben is.

Ismerjük továbbá *Shakespeare*nak jellemző mondását:

— A hernyó, melyet agyontiprasz, ugyanazon fájdalmat érzi, mint a haldokló óriás.

Ha ez a világhírű Shakespeare nem volna is az angoloknak és egyszersmind a világnak legnagyobb drámaírója s ha ezen drámaiban nem árulná is el fenkölt szellemét és igazán nemes szívét: ez az egy mondása — a hernyóról — elegendő volna arra, hogy megállapítsuk: Shakespeare igazán finom lelkületű ember volt; mert íme — kicsinyben is hív.

Lynnet, mikor a rovarok idegrendszerét tanulmányozta, állítólag így nyilatkozott:

— Szerencsésnek tartom magamat, hogy a rovarok idegrendszerének tanulmányozása alkalmával csak három hernyó életét kellett kioltanom.

Az előbb említett *Michelet* egy szép bók alakjában igyekszik nem ugyan megoldani — mert ez nehéz dolog — de a megoldáshoz közelebb juttatni a *nők alkalmazásának* égető társadalmi kérdését.

— A nők gyöngéd kezei — írja *Michelet* — s finom munkához szokott szemei kiválóan alkalmasak volnának a mikroszkopikus foglalkozásokhoz. Azonfelül a nők nagyobb figyelemmel vannak az apró teremtmények iránt s egyáltalában nagyobb szeretettel csüggnék rajtuk, mint a vaskosabb lelkületű férfiak.

Még szebb és megkapóbb erre vonatkozólag *Michelet* következő érve:

— A nők maguk is gazdagok lévén költői érzelmekben, kevésbé teremő szelleműek, mint mi férfiak. Épen ezért a nők nem erőszakolják gondolataik jármát a meglevő dolgokra, hanem ellenkezőleg: meghajolnak a meglevő dolgok előtt. Nem kívánnak fölötté uralkodni, hanem szeretettel hozzásimulnak s így a legkisebb állatot is többre becsülik, mint egy futólagos pillantásra... A dolog ugyanis akként áll, hogy a mikroszkóp *futólagos kísérletezésre* nekünk férfiaknak mulattató ugyan, de ha vele komolyan akarunk foglalkozni, nagy ügyességet és hajlamot s még több türelmet kíván. S ez utóbbi kiváló tulajdonságok a gyöngébb nemet nagyobb mértékben ékesítik.

Hámozzuk már most ki *Michelet* figyelemreméltó szavaiból a fontosabb mozzanatokat:

A nők költői érzelmekben gazdagok.

A nők nem kívánnak a természet fölött uralkodni, hanem szeretettel hozzásimulnak.

A nők ügyesek és türelmesek...

Ezek azon szép kvalitások, melyek a gyöngéd női nemet a mikroszkopikus tanulmányokra képesítik.

A férfi újat alkot: föltalálja a gőzgépet, léghajót, repülőgépet; fölfedezi a villamosság és delejesség minden csínját-bínját. De mást is tesz a férfi.

Hirtelen elhatározásokkal megcibálja és fölforgatja a társadalmat. (Pl. a háborúban.)

És a nő ilyenkor szépen lefésüli a megcibált társadalmat, hogy továbbra is tűrhető legyen az ábrázatja s finom lelkületét belélehelni igyekszik.

Ez az! A lelkület finomsága! Ez kiváltsága első sorban a női nemnek. S ha azt látjuk valahol, hogy az emberek finom lelkülettel érintkeznek egymással, bátran elmondhatjuk, hogy azon a környéken meg vannak áldva *telki finomsággal*.

Ez a nők kiváltsága.

(Egyházkarcsa.)

Deák Antal.

Tovább, tovább...

A történelem bizonyossága a gyakori és minden vasárnapi szentáldozás mellett.

OLYAN korban élünk, hogy a kis gyermekek is tamaskodással kezdik már az életet. Az az élet, amit úgy hívunk, hogy bensőséges, áhitatos hitélet — valljuk csak meg — minden hányadik családban található meg? Nem inkább az élet gondjai, a rohanó kultúrának rabbá tevő szolgálata, azután a test kívánságai és az élet önző kevélysége, önérdeke-e az, ami a legtöbb családot lefoglalja? Csak mikor már minden kötél szakad s a szükség (talán a közeli halál) kényszerít, akkor veti végre szemét az égre s tekint a jó Isten azuros szemébe az az ember, ki le nem tagadhatja égi természetét.

De addig is, míg ez a néha-néha való Istenhez emelkedés megtörténik, addig is hány és hány hét, vagy év robog el sok lélek fölött nyomorban és halogatásban! Azok az emberek, akik a művelődés révén mindennek nyitját találják, csak a legritkábban nyitják meg nekünk a mennyországot, vágyaink hazáját. Érthetetlen botorság, hogy a jelen kacerájáért, csillogásáért, mozikáprázataért milyen szívesen elfelejtenek az emberek mindent, multat és jövőt! Bizonyos, hogy a mai emberek, sőt — ne menjünk messze — a mai úgy mondott katolikus családok nagy része sem ismeri úgy, mint kellene, a történeti Krisztust. És nincs élete középpontjában. Nem ismeri azt az Úr Jézust, aki közöttünk élt és üdvözített. Velünk volt, mint atyánk, égi tanítónk, kiben élünk, mozgunk és vagyunk most is és örökre is. Nem akarják életbevágóan tudni, hogy Ő Isten fia volt.

De mentül nagyobb az elvakulás és az üresség, biztos, hogy annál közelebb is vagyunk a kiábránduláshoz, annak bevallásához, hogy ez az állapot «lehetetlen», ébredjünk!

Sőt — tovább menve — még azoknál is, akik élően hisznek az Úr Jézusban («Mi megismertük és tudjuk, hogy te vagy Krisztus, az élő Istennek fia»), egy tünet vajmi gyakran érthetetlen. Az, hogy nem érdeklődnek vallási igazságaik történeti élete iránt. Mindenünk úgyszólván a multak hagyományából vagy, mennél inkább a kinyilatkoztatott igazságok! Tekintsük tehát a szentáldozások történetét és lássuk, hogy nem mi vagyunk az elsők. Legyünk boldogok, ha mi is felfoghatjuk azt, amit mások már meg is tettek.

Miért áldoznak és áldoztak a papok naponként? Azért, hogy az Úr Jézus emlékét üljék és minden nap végrehajtsák az Ő végrendelését. «Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!» De manap nem azt a világot éljük, hogy hitet akarnának tanulni az emberek s a papokat isteni

hatalmú kegyelemosztogatóknak tekinteni. Pedig az ő példájuk maga is élő bizonyosság, hogy az Úr Jézus az Oltáriszentséget mindenkorra rendelte.

A hívők serege mindig úgy volt, mint most. A buzgók és üldözöttek siettek Jézushoz (fől van írva az Apostolok cselekedetében, hogy az első keresztények állhatatosak voltak «a kenyérszegés közösségében», 2. fejr., 42. vers), a lanyhák, a világban boldogok pedig kerültek a templomot.

A szentatyák és egyházírók tanúsága szerint az őskeresztények akkor járultak a szentáldozáshoz, amikor tehették; mivel pedig csak vasárnapon volt rendes, okvetlenül megtartott szentmise, hát akkor. De hacsak tehették, máskor is áldoztak, különösen üldözésben. Ezeknek azt is megengedték, hogy a szent Testet hazavihessék és jelenlététől erősödjének. Később pedig azok vihették haza, akik nagyon messze laktak. Az egyiptomi remeték is hazavihették a szent Testet, hogy naponkint áldozhassanak.

Jeruzsálemi szent Cirill arról tanúskodik, hogy Rómában a keresztények az áldozásnál a bal tenyérre nyugtatott jobbkezükhöz kapták a szent Testet, még pedig majd állva, mint manap a pap, majd térdelve.

Megható, amit szent Ciprián mond a gyakori áldozókról. Az áhi-tatosak — úgymond — azért isszák naponkint Krisztus véré, hogy ők is tudják aztán Krisztusért vérüket ontani!

400 évig Krisztus Urunk után tehát általános szokásban volt a gyakori s ahol lehetett, a naponkinti szentáldozás. Sőt *a vasárnapi szentáldozás a szentmise alatt* — Krisztus Urunktól kezdve 600 éven át — *büntetés terhe alatt még parancsolva is volt!* Ettől kezdve, sajnos, ez az üdvös szigorúság alábbhanyatlott.

Van rá bizonyosság, hogy 500 évvel Krisztus Urunk után még egyes nyugateurópai egyházakban buzgón áldoztak naponkint, sőt sokan azt tartották, hogy ahány szentmisén jelen van valaki, annyszor áldoznia is kell azokon. Ezzel szemben természetesen az egyház intézkedése megjelölte a helyes mértéket, hogy naponkint csak egyszer szabad áldozni. Attól kezdve, hogy 600-at írtak, már vannak helyek, ahol csak hetenkint, sőt csak a fő ünnepeken járultak az Úr asztalához: A 800-ik, 900-ik év után pedig már olyan helyek is voltak, ahol csak évenként egyszer mentek az Úr asztalához, nagycsütörtökön.

Nehezükre esett az embereknek, hogy kenyeret és bort maguknak kellett az oltárra vinniök, a sajátjukból. Sokan meg túlságos szigorúak voltak és azt hitték, hogy hacsak egy bocsánatos bűnük is van, már nem mehetnek az Úr asztalához.

Azután hosszú századokon át úgy volt, hogy a kolostorokban,

buzgó helyeken a hívek megmaradtak a hetenkinti szentáldozás mellett, de a nagy általánosságban az egyháznak meg kellett elégednie az *évenként egyszeri* szentáldozással. 1214-től kezdve van meg ez a szomorú állapot, akkor parancsolta meg az Anyaszentegyház, hogy legalább ennyit mindenkinek okvetlenül meg kell tenni.

Ezután szomorú időszak is következett. A népek vándoroltak, sokan romlottak, rengeteg sokan annyira tudatlanok és közömbösek voltak, hogy csakugyan nem is lehetett őket az Úr asztalához engedni. És ma-nap nem ugyanezt kell mondanunk rengeteg emberről, kik gőgösen okosoknak tartják magukat, de azt nem restelik, hogy a vallás tanait és az Úr Jézust igazában nem ismerik!

Akkora volt hosszú ideig az az általános közömbösség, hogy még a legnagyobb szentek (Aquinoi szent Tamás, szent Bonaventurá, Assiszi szent Ferenc, Baylon szent Paskál, Sziénai szent Katalin, Loyolai szent Ignác) rábeszélésének sem sikerült a gyakori szentáldozást újra általánossá tenni, bár helyenkint, itt, vagy amott rá tudták venni az embereket.

Végre 1521-ben nagy baj fenyegette az egyházat. Sokan elszakadtak az igazi hittől és evangélikusok, meg reformátusok lettek. Ez azután felébresztette a katolikusokat! Látták, hogy újra üldözésben, bajban vannak s hogy jobban kell ragaszkodniok Krisztushoz, az élet forrásához, amely legbővebben az Oltáriszentségben buzog. Az Anyaszentegyház ekkor nyíltan, egyetemes zsinaton (a trientin) mondotta ki, hogy *igenis az Anyaszentegyház kívánja, hogy a hívek ne csak jelen legyenek a szentmisén, hanem mindannyiszor az Úr asztalához is járuljanak!*

És ettől kezdve sok helyen gyakorlatba ment és több száz éven át nem is szűnt meg a hetenkinti szentáldozás. Szalézi szent Ferenc is ekkor terjesztette a gyakori szentáldozást. Sajnos, sok vitatkozó megint igen nagy tökéletességet kívánt meg az áldozókban, azért aztán újra bőven akadtak bátortalanok. Pedig a szentáldozást sohasem azért kapjuk, mert érdemesek vagyunk rája, mert megérdemeljük, hanem azért, mert gyengék vagyunk és azért, hogy általa lehessünk tökéletesek.

Csak amikor már többen lettek a gyakori áldozók és ezek a szívükből elmaradhatatlanul kitörő buzgóságtól fenn hirdették, hogy vissza a gyakori szentáldozáshoz, akkor kezdett megint általános lenni. X. pius pápa 1905. dec. 20-án atyai szeretettel hívott, oktatott, bátorított mindenkit, hogy csak oda az Úr asztalához!

És azóta a világ sok pontján seregestül tódulnak a Krisztus után éhes lelkek az élet forrásához; ahol pedig a hidegség és gyávaság üli meg és dermedti a lelkeket, ott még alusznak, vagy szenderegnek, vagy legjobb esetben hidegen sopánkodnak és üresen tekintgetnek maguk

körül az üdvösségre szánt lelkek. A vétel mindig a szeretetnek a jele, míg a tartózkodás a félelemé. Pedig a jó Isten inkább azt akarja, hogy szeressük őt, mint hogy féljünk tőle.

(Pápa.)

Barcza Leánder.

Az öröklámpa fényében

HMEGGÖRNYEDT öreg anyóka ott térdelt a falusi kis templom imázsá-molyán. Nagy kockás kendőjét szeméhez szorítja és siratja szegény elesett fiát, egyetlen gyermekét. Csendesen sirdogál s ősz haja csillog ezüst fényével; a hősnek anyja szegény öreg asszony, kinek a lelkében sok-sok a fájdalom.

A szentély sötétjében pislog a vörös láng, a szeretet jelképe. Kihalt a falunak csendes kis temploma; az öreg anyóka nyugodtan öntheti maradosó fájdalmának enyhítő könnyeit Krisztus lábainál.

Az oltárkép a feszületet ábrázolja; falusi művészet nyilvánul meg rajta; a hitnek bensősége kell ahhoz, hogy az emberi lelket áhitattal tudja eltölteni. Az anyóka hívő lélek és feltekint áhitattal a feszületre. Minden durván festett vonás megszépül az ájtatos lélek szemében, mert nem a szépet, művészt keresi, hanem a vigasztalást, a szeretet melegét.

A szegény öreg asszony úgy tud imádkozni. Fájdalma könyörög kegyelemért Istenhez. Fiának, édes gyermekének elvesztése úgy fáj a lelkének s vigasztalást keres.

A vörös láng serceg, pislog, rosszul ég. És az öreg asszony azt a kicsi lángot kezdi figyelni, közben elfelejti maró gondolatát. Nézi pislogását s másról kezd gondolkodni. Gondolkozik, hogy mért is ég e kicsi lámpa? Eszébe jut, hogy Krisztusnak jelképe, a szeretetet ábrázolja.

Csodálatosan, hatalmasan kezd lelkében melegíteni az Isten jelenléte. Fiára tér vissza újra gondolatja. Már nem sír annyira, csak azon gondolkodik, vajjon a szerető Jézus elment-e hozzá is, mielőtt meghalt. Reménykedik; hiszen boldog Jancsi fia, örökké boldog már, Istené volt s magához vette. Csak e gondolat foglalkoztatja lelkét: meggyónt, áldozott-e, mielőtt meghalt? A tabernákulum már is megtette hatását. Remény, az örökkévalóság gondolata lopódzott a gyötrődő lélekbe s kezdte csendes, szelid vonásokkal a fájdalom hatalmát csökkenteni abban.

A krisztusi szeretet szentségének, az Eucharistiának hatása egészen váratlanul és észrevétlenül terjed s az ember nem is tudja megmondani, hogy miért vigasztalódik meg hirtelen; az öröklámpa szívvrörösen pislogó kis fénye olyan nagy hatalom a szenvedő lélek számára.

Másnap kapta a szegény özvegy asszony a tábori lelkésznek levelét, hogy fia a szentségek felvétele után, mint keresztény hős halt meg.

Hálával telt meg a tegnap még annyira szomorú, fájdalommal telt anyai lélek s a tabernákulum előtt most már megnyugodt lélekkel adott hálát a hatalmas Istennek jóságáért.

Mily hatalmas a tabernákulum, az örökkéfény halvány világa! Tegnap még oly szomorú lelket megnyugvásra hangolt s csak külső körülmény, pár rövid sor kellett ahhoz, hogy a fájdalmas lélek másnap már megelégedett, nyugodt volt. Ez az örökkéfény vigasztalása, ez az öröklámpa szerető világa.

Monori Kovács Ferenc.

Monori Kovács Ferenc.

[illegible]

~ Kis tettek — nagy érdemek ~

NAGY Sándorról azt állítja Seneca, hogy miután az egész, akkor ismert világot meghódította — sírt, mert semmi sem volt már a földön, mit uralma alá hajthatott volna. Szétküldte ezért embereit, hogy új világ-részeket, új embereket fedezzenek fel, kiket leigázhasson. «Lásd — mondja Seneca — mindene megvan és még többet kíván; mert ami a természetnek elég, az embernek kevés.» Nagy Sándornak ezt a kielégíthetetlen vágyát bele kell vinni lelki életünkbe. Sohasem szabad megállapodni, hanem haladni kell az erény útján. Aki nem halad, az visszamarad. «Aki igaz, legyen igazabb; aki szent, legyen szentebb.»

A mustármag kicsiny, de idővel megnövekedik. A mi tettünk is kicsiny, de nagy eredménynek, kiváló jutalomnak a csirája. Az ember is születésében kicsiny, de az egyház termékeny talaján a szentségek kegyelemforrásaitól megöntözve, táplálva az édes Üdvözítő testével-vérével, a kegyelem napsugaraiban megfürödve — felnövekedik, mint a mustármag terebélyes fává s halad előre a keresztyén tökéletesség útján. A kicsiny tehát a nagynak kezdete. Ha a tökéletesség piedesztáljára akarunk jutni, apró tettekkel kell kezdeni s majd megjön az idő, mikor a szentek erényeivel fejezzük be.

A narancstermő Olaszország Karrara nevű városában megjelent egy szobrász s a márványtömbök között járkálva, vizsgáló szemmel keresett valamit.

— Mit keres az úr? — kérdi tőle egy munkás.

— Szentet keresek — mondotta a szobrász.

— Szentet-e? Akkor menjen a templomba, ott bőviben talál szentet.

— A szentnek, kit én keresek, itt kell lennie — válaszolta a szobrász s tovább kutatótt. Végre megáll s egy márványtömbre mutatva, így szól:

— Itt van a szent!

— Hol? — kérdik csodálkozva a bányászok.

— Itt rejlik a márványtömbben; csak ki kell faragni!

A szobrász megvásárolta a márványdarabot, műhelyébe vitte s néhány hónap alatt kifaragta belőle a szentet, mely bármely nagy templom főoltárának díszére vált volna.

Mi is művésznek, mi is szobrásznak vagyunk teremtve. De nekünk nem holt márványból, hideg kőből, hanem önmagunkból kell szentet faragni. Apró kalapácsütések alatt alakult ki a márványból a szent; apró erénygyakorlatok láncolata fogja belőlünk is kifejleszteni a szentet.

Csak az Isten nagy, minden egyéb kicsiny. Az ember tettei is csupa apróságból állnak. De kis tettekkel nagyot művelhetünk. Az egész nap apró erénygyakorlatok gyűjteménye legyen. Az ébredésnél ajánljuk fel Istennek jószándékkal az egész napi cselekedeteket, majd összeszedett lélekkel tegyünk jó feltételt: ma Istenért akarok dolgozni, Istenért akarok élni. És ha a gonosz alkalom le akar téríteni a jó útról, nem engedek. Talán baráti körben sok rosszat mondhatnék másokról s jót magamról, de hallgatok s nem pazarlom el érdememet; különösen ízlik egy élvezeti cikk, de megtagadom magam s ezt följánlom a tisztító tűzben szenvedő lelkekért. Látok didergő, éhező koldust, megvonom magamtól a garast s neki juttatom. Egyszóval: használjuk fel a drága időt, amíg érdemeink gyűjthetünk. «Ki az Istent féli, semmit'el nem mulaszt!» Az emberiség java nem is gondolja, hogy mily nagy kincs fekszik a kis tettek nagy-lelkű végzésében. Ezért mondja szent Ágoston: «Nagy dolog a kicsiben hűnek lenni!»

Azonkívül kis tettekkel biztosabban érjük el célunkat, mintha csak nagyot óhajtunk tenni, mert az apró tett ment a hiú dicsvágytól. Az ember romlott természetében van, hogy nagy tettekkel akarja kicsiny «én»-jét a dicsőség mezében ragyogtatni. Pedig a hiú dicsőség — szent Bazil szerint — a lelki erények tolvaja és moly, mely a tökéletesség javait megemészti. A kis tettek közé ez a tolvaj, ez a moly nem hatolhat be, mert ezek a kis tettek nem célozzák az emberek csodálatát és dicséretét. Nagyon tévednek azok, kik csak nagyot akarnak művelni s mivel arra gyöngék, elmulasztják a kicsit is. «Aki csekélyben hív, nagyban is hív; és aki csekélyben hamis, nagyban is hamis» — mondja az Úr.

Isten előtt nemcsak a nagy dolgok, hanem a kis tettek is nagy beccsel bírnak. Azt olvassuk szent Istvánról, hogy megköveztetése közben a megnyílt égben Jézust látta. De szent Erzsébetről is olvassuk, hogy ő is látta Jézust, miközben szőtt és font szegényei számára. Tehát a szent asszony napimunkája csak úgy kedves volt Isten előtt, mint az első vértanú mártíromsága. De fölösleges a sok szó: a vértanúk kínjai, a hit-

vallók buzgósága, a remeték bűnbánata mind dicséretreméltó; azonban kisebb testi fájdalmak, lelki küzdelmek, lemondások s egyéb jótettek Isten előtt szintén nagy bért érdemelnek. Ismeretes a szent Atyákból, hogy egy jámbor remete távol lakott a forrástól. A sok gyalogolás türelmetlenné tette s kunyhóját közelebb akarta építeni. Amint egyszer ismét vizet vitt, hallotta, hogy valaki kíséri és lépéseit olvassa. Megfordul s látja, hogy őrzőangyala olvassa lépéseit, melyekért jutalmat érdemel. Magábaszállt a remete, dicsérte Isten jóságát s egy kilométerrel tovább építette celláját, hogy érdemét ezzel is növelje. Minden lépés, minden sóhaj, szó, tett, mit Isten iránti szeretetből végzünk, nem marad jutalmazatlanul.

Herkules, az őskor hőse sok küzdelem után végre a Gibraltár-szoroshoz ért. Itt két márványoszlopot állíttatott fel s reája ezen felírást vésette: «Non plus ultra!» — «Ne tovább előre!» — Ezzel azt akarta mondani, hogy még egy hős sem jutott oly messzire, mint ő. Mikor azonban a világhódító V. Károly császár is eljutott oda s látta a fölírást, a «non — nem» szócskát kitörülte s meghagyta a két szót: «plus ultra» — «tovább előre!» Nem elégedett meg Herkules dicsőségével, hanem még többet kívánt és többet is ért el. Így kell tenni minden kereszténynek a tökéletesség útján. Aki jó — legyen jobb — tovább előre! Aki igaz — legyen igazabb — tovább előre! Aki szent — legyen szentebb — tovább előre!... A kis tetteknek ily nagylelkű végzése teszi életünket «örökimádássá»!

Kozelka Jenő.

A régi magyarok istentiszteletének helyei.

ABBAN az időben, mikor az építészet a népek között még csak a kezdet fokán állott, csak alkalmilag választott helyeken ment végbe az istentisztelet. Az istenség lakát sokkal méltóbban képzelhették az erdő homályos, titokzatos árnyéka körében, mintsem emberi kéz alkotta kezdetleges hajlékokban. Hajdan Európa legtöbb népe — különösen a germánok — szent borzadályal voltak eltelve az erdők iránt s manapság is, a néphiedelem szerint, szellemektől népesek az erdők; óriások és tündérek, manók és törpék, ördögök és boszorkányok, sárkányok és szörnyetek lakoznak a sötét és titokzatos s áthatatlannak látszó rengeteg erdőkben.

Tacitus tanúsága szerint a pogány germánok is erdőkben állították föl bálványaikat. Rómában harminckét szent berek volt, ahol nem volt szabad a fát megsérteni.

Görögországban — főleg Kybele istennő tiszteletére — szent erdőkben gyűlt össze a nép.

A szlávoknak is voltak szent erdeik. Lengyelországban Jagello fejedelem 1386-ban elvévén Hedviget s megkereszteltetvén, kivágatta és elégette a szent erdőket, melyekben Perkun főisten örök tüzét élesztgette a szláv nép.

A magyarokkal rokon finn, vogul és votják népek áldozó sátrai és kerített helyei (keremetek) a kereszténység elterjedése után még manapság is erdők tisztásain állanak, hol a köznép titokban áldoz ősi isteneinek.

Őseink eredetileg alkalmilag választottak — istentisztelet céljából — ilyen erdőket, de mihielyt a honfoglalás után megtelepedtek, azon helyek, melyekről történelmi kútfőink tudják, hogy ott a régi magyarok első áldozataikat tartották, mint örökre emlékezetes áldozó helyek — például Tarczal, Sátorhalma, Pannonhalma — továbbra is megmaradtak szent erdőknek. Később minden nemzetségnek megvolt a maga szent erdeje, külön áldozó helye.

A pogány magyarok előtt szenteknek ismert ilyen erdők a kereszténység elterjedése után is okiratainkban «*Foresta sanctorum regum*» (szent királyok erdei), «*Silva nostra király erdeje vocata*» (király erdejének nevezett erdők) néven fordulnak elő.

Árpádházbeli királyaink a még mindig lappangó pogány vallás-gyakorlat meggátlása végett lefoglalták ezen erdőket és ott templomokat, zárdákat építettek.

Különösen szerették őseink az erdőnek olyan helyein végezni áldozataikat, ahol kőhalmok, kutak, források, tavak, vagy magános fák, különösen *diófák* voltak. Hogy őseink különösen diófánál szerették végezni istentiszteletüket — a diófának hagyományos előszeretetésénél fogva — az sok mindenből kitűnik. Népköltészetünkben sokszor emlegettetik az aranyos, ágasbogas diófa, sőt egy magyar bordal jókívánságát azzal végzi: «Adjon Isten minden jót, diófából koporsót».

A magyar ember ugyanis azt akarja, hogy hamvai a szent fának deszkái között pihenjenek.

Régi példabeszédeinkben is előfordul a diófa: «Azt gondolja, hogy mind az övé a diófa».

A dióverés bizonyos szakát jelenti az évnek, szeptember elejét s az akkor eső vásárokat dióverő vásároknak nevezik. A nagyobb családokra pedig azt szokta mondani a magyar: «Ágasbogas, mint a diófa».

Ezen a szent helyeken nemcsak imádkozni és áldozni jöttek össze apáink, hanem hogy néhány napig atyafiságosan társalkodjanak, áldomást üljenek, örüljenek!

Szent László király törvényében sokszor előfordul a *lapides* szó, mely a *keremetekre* vonatkozik. Ezek voltak az áldozó helyek, Kővel

voltak bekerítve s középen volt a tüzelőhely, hol az áldozatokat elégették. Szent László büntetés terhe alatt tiltotta meg ez áldozatokat:

«Quicunque ritu gentilium juxta puteos sacrificaverint, vel ad arbores, fontes et lapides vota obtulerint, reatum suum bove luant.» (Szabolcsi zsínat. 1092.)

(Egyházkarcsa.)

Deák Antal.

~ AZ ÉLET TENGERÉN ~

A kikötőben.

Mint annyi mást a tenger partjain,
Engem is megfogott a végtelen.
Vágyódva néztem a sok-sok hajót,
Melyik lesz jó, az alkalmas nekem?

Tülköltök, búgók... zörgés, csattogás...
Kémények füstje, lengő kötelek,
Daruk csikorgó, fűlértő zenéje...
És én... egy semmi... egy porszem gyerek.

A farka zászlók milliója pattog,
Felnyúlnak nagy, fekete árbocok, —
Lármás, rekedt, szikár, vad tengerészek,
A kezük durva, a szemük forog.

Én Istenem, ilyen vad tengerész
Én is, én is hadd lennék, Istenem,
Mosnám a hosszú, kátrányos hajót
És ugrálnék az árbockötelen.

Aztán egyszer csak indul a hajó, —
Feletem ég, alattam zöld vizek,
Mellettem vaskarú és fűrgé társak —
Egy nehéz zsákok én is hadd viszek!

Majd kikötünk a pálmás partokon,
Ahol örök nyár éget szüntelen...
Jönnek hozzánk fehércsákós kalmárok,
Vigyorg reánk a sok-sok szerezsen.

Innen bejárjuk aztán a világot.
Mennyi új ember, mennyi szép vidék?
Mily szép a sima, a mosolygó tenger
S a háborgó is óh mi szép, mi szép!

Hallottam szólni agg Níchon apót,
(Ki száz viharban ki nem fáradott!)
A viharokban ember csak az ember, —
Erő, ügyesség ott kell ám csak, ott!

Óh tenger, óh hajó óh tengerészek!
Apám, anyám, csak tengerész leszek!
Ni, most is indul egy nehéz hajó
És én itt nézem... nézem... s könnyezek.

Indulunk!

Borha hajó megindul alattunk.
Isten veled, te farka kikötő!
Isten veled, te szunnyadó város!
Isten veled mult, éljen a jövő!

Isten veled te ház, hol születtem
S hol boldog voltam, városi kert;
Isten megáldjon szürke pajtások,
Kívánságok sok pálmát, sikert.

Isten megáldjon jó apám, anyám,
Kis testvérekim, Isten veletek;
Mindenkit el kell hagynom, felednem,
Mert hitt a nagy tenger s dolgozni megyek!

Az én hivatásom.

Jó kapitányom ide küldött engem,
Hogy ezt a hordót oda hengergessem.
Másnak más dolga akad a hajón.
(Itt nincs henylés, nincs unalom.)

Az én munkám nem valami fontos,
De ember ide is kell, úgy bizony!
Hajnaltól-estig, éjjel is sokszor...
És én birom jól, óh én birom!

Nincs, aki adjon szebb munkadíjat.
Mint aminőt én sokszor kapok:
Tom, az ősz mafróz mosolygva rámnéz:
«Fickó, olyan lesz, mint én vagyok!»

A bibliás Sam.

A bibliás Sam jó fengerész,
Izmos acélmell s micsoda kéz!
Mihez fog, ottan ég a dolog
S nem érint ajka soha grogof.

Valami érem függ a nyakán,
Ahhoz sóhajt sok bus éjszakán.
Amire kérik, rögtön feszí,
Bármilyen munka: csak neveti.

Mikor a szélvész csatára kel
És a hajónk száll, mint a pehely;
A bibliás Sam áll legelől,
Bár a hajón át hullám söpör.

Ilyenkor lengő öve felett.
Az a lágy, jó szív vassá mered.
Fülei mellett sipol a szél
S a bibliás Sam szót se beszél.

Fogja elől a nagy kereket.
Karján dagadnak már az erek...
De hogy egünk napfény derül,
A hajó már a révbe kerül.

És amíg tart a kirakodás,
Hangos kocsmákba széled el más;
Neki az útja mindenkor egy:
Egy közelebbi templomba megy.

Nem tudom sir-e, örül-e ott?
Kézen még engem sohse fogott —
De egyszer, érzem, minél előbb,
Megcsókolom majd jó Sam kezét...

Jfomor Imre.

Jézuska a mezőn

Legenda.

BOKRÉTÁT akart kötni az édes Anyjának. Mikor meglátták őt fehér ruhájában az útmenti fák, földig meghajtották előtte koronájukat. Az akácfák pedig, melyek azon időben kezdtek virágba borulni, ráhíntették a poros országútra fehér virágaikat, mikor a Jézuska feléjük közeledett.

Kint a mezőn selyemszőrű báránycák legeltek. Mikor ezek meglátták Jézuskát, hamar otthagyták az illatos füveket és elébe szaladtak. Nyakukon az ezüst csengetyűk vigan csilingeltek.

Jézuska mindegyik báránycát megcirógatta és megsimogatta.

Midőn pedig kifáradt a járás-kelésben és a báránycák meglátták bágyadságát, egyszerre mind elcsendesedtek és lefeküdtek a bársonyos fűre, a Jézuska fehér lábaihoz.

Csendben, nesztelenül feküdtek a báránycák és álmatag nézésű, méla szemeiket Jézuskára emelték, mintha azt mondanák: Jer, drága Jézuska, hajtsd fehér gyapjúnkra hullámoshajú, szőke fejcskédet!

Jézuskát pedig a selyemvánkoston elnyomta az álom. A báránycák is egytől-egyig mind elszenderültek és álmokat álmodtak.

A napfényes mezőre templomi csend és némaság borult: aludt a báránycák között az Isten Báránya...

Egyszer csak meghasadt fölöttük a fényes mennyboltozat, ahol angyali karoknak éneke csendült meg és egy futó percre látható lett a mennyei boldogság. Majd meg ezüstös felhők ereszkedtek alá és nesztelen szárnyuhogással kékszemű, szöszeke angyalok szálltak le a földre fehér hegedűkön muzsikálva és álomba ringató éneket énekelve: Aludj! Aludj! Ó, drága gyermek, aludj!

Aztán elnémult a lágyan zengő ének. Az angyalok letették a fehér hegedűket és lázas sietséggel munkához láttak, koszorút kötöttek.

A virágok mind ünnepelőruhába öltözködtek és feléjük nyujtották kandi fejcskéiket. A tenger felől langyos szellők szálltak a mező fölé és gyöngyöző harmatot hintettek a százszerű, tarka virágokra. A nyári verőfény mesébe illő, százsorszerű rózsákat varázsolt elő és kibontogatta halvány bimbóikat.

Mikor azután virágok borították az egész mezőt, tizenkét angyal letépett tizenkét fehér rózsaszálat, hét angyal pedig hét hajnalpirban égő piros rózsaszálat. Gábor angyal pedig ölébe vette a nevető rózsákat és aranyfonállal egymásba kötötte. A fehér rózsák közé kötött hét szál piros rózsát, aztán a koszorút letette az alvó Jézuska kezébe.

Erre megint megnyílt a titkokat rejtő, boldog mennyboltozat és a virágillat közé mennyei tömjénnek illata vegyült el. Az angyali karok néma áhitattal zsoltárokat mondtak és arcra borulva hosszan imádkoztak. Azután kezükbe vették a fehér hegedűket és fehér felhők közt fehér hegedűkön lágyan muzsikálva csendben elsuhantak...

A báránycsordák a mezők illatától ébredni kezdtek és megrázták az ezüstcsengettyűket, amiket selyempántlikákon a nyakukon hordtak. A csengettyűknek lágy csilingelésére Jézuska is ébredni kezdett.

Mikor pedig meglátta kezében a fehér rózsákat, arca fényleni kezdett, mint a nap. De nyomban utána titkos szomorúság suhant el homlokán és a két szeméből két nehéz könnycsepp csordult ki, amikor meglátta a hét lázban égő piros rózsaszálat.

Titkokat látó két könnyes szemével kereste a várost, a városban a házat, a házban az Asszonyt hét piros rózsával, hét törrel szívében.

Nézte, hosszan nézte a sötét látomást, mit jövőbe látó szemei megláttak és halvány arcáról csillogó könnyei némán folydogáltak...

Mikor a mező őt sirdogálni látta, kesergő bánattal keseregni kezdett. A virágok bánkodva hajtották a földre csüggedt fejcskéiket. Az útszéli fák titkon súgtak-búgtak és földre hullatták bágyadt virágaikat. A báránycsordák keserű sirással bégettek és selyempántlikáikon az ezüstcsengettyűk titkon elnémultak. Sötét némaság borult rá a földre. De a tenger felől lágyan orgonáló szellők suhantak az illatos mezőre. Aztán ráhajoltak Jézuska fejére és megsimogatták könnyektől ázott, halvány

ünnepélyesség külső kerete, annál nagyobb a belső érték: hatalom, jó-lét, boldogság.

Az egyház, mint az örök eszmények földi királynője, az egyházi év, hely, alkalom minden megnyilvánulásában a megfelelő megjelenésben mutatja magát. Nagy ünnepeken, püspökszentelésen, pápaválasztáson, királykoronázáson, szentségimádáson fénybe öltözik, hogy így is kifejezze belső értékeit.

Az ember testből és lélekből áll. A lélek, lényege szerint s örök célját tekintve, végtelenül feljebb áll, mint a test. De mivel e földi életben a legszorosabb kapcsolatban van a testtel, azért nemcsak lelki örö-mök, lelki emelkedettségek, lelki ünnepies hangulatok, gondolatok, ér-zések kellenek a sóvárgó emberi szívnek, hanem érzékelhető, látható, tapintható, érzékeink útján megérthető és élvezhető látványosságok, szer-tartások, ünnepélyek, melyekben idő, drágakő, szín, hang, ruha, cselek-mény összhangban összedobban egy nagy gondolatban.

Az egyház, melyben őrzik a hit tételeit, az örök igazságok tanait az eszményeket, szertartásaival, istentiszteleteivel, imádságaival, áldoza-taival, szent cselekményeivel még jobban kifejezésre juttatja, mintegy az érzékeink útján könnyebben, kézzelfoghatóbban lelkünkbe vési az örök ideálokat és finom láncokkal összeköt Istennel.

Az összekötőkapocs a szertartás. Közel 2000 év áhitata, tudománya, ihlete, szeretete, tapasztalata fejlesztette, tökéletesítette a Krisztus, vagy az apostolok által magvaiban elvetett liturgiákat.

Mily fönséges, szívekbe markoló, lelkeket égbeemelő, a legneme-sebb szellemi élvezetet belénk varázsoló például *Liszt Ferenc* «Missa Strigoniensis» Credo-jában Krisztus életének, halálának, megdicsőülésé-nek megzenésítése! Mily áhitatot gerjesztő a nagypénteki szertartás! És az egyháznak minden szertartása, ha azt az előírás szerint szent összeszedettség-gel és lélekkel végzik. Hódolattal borulunk le azon egyház előtt, mely szertartásaiban is annyira kifejezi a lényegébe lefektetett isteni erőt.

Szívünk mélységes hálájával fogadunk oly munkát, mely megmu-tatja nekünk az egyház összes szertartásait, hogy azokat megértsük, meg-tanuljuk, gyakoroljuk, átélvezzük, átéljük.

Ilyen könyv hagyta el a napokban a sajtót. A magyar tudományegye-tem theologiai fakultásának egyik legjelesebb tagja: *dr. Mihályfi Ákos* útjára bocsátotta sok évi tanulmányainak, tapasztalatainak, előadásainak gazdag és igen értékes kincseit. Munkájának címe: *A nyilvános istentisztelet*. (662 oldal. Kapható a Szent-István-Társulatnál. Ára 10 korona.) Tárgya: az általános szertartástan és a részletes szertartástanból a zsoltosma, a szentmiseáldozat és a nyilvános istentisztelet egyéb megnyilvánulásai, milyenek: a körmenetek, a litániák és szentségi ájtatosságok. Tudomá-

nyos módszerrel, de minden intelligens katolikustól könnyen megérthetően adja elő a szertartást. Nagy előnye, hogy az összes egyházi szertartásokat történeti fejlődésükben mutatja be. A jelképes magyarázatokkal rövidebben végzett. Benn vannak a különleges magyar szertartások is. A latin és görög egyház szertartásait párhuzamosan adja, hogy megbecsülvén egymás szertartásait, közelebb jöjjenek egymáshoz a szívek.

Mihályfi könyve elsősorban papoknak való. De a világiak is nagy haszonnal, élvezettel olvashatják, tanulmányozhatják, azért ismertetem bővebben folyóiratunkban.

Az általános részben előadja a szertartásjogot és forrásait, a liturgikus nyelvet, szöveget és éneket. Minket főleg érdekel a magyar szent korona alá tartozó Horvátország és Dalmácia sok plébániáján divatozó glagolit szertartás. Terjedelmesen és érdekesen írja le az egyházi ének és zene történetét, fejlődését és X. Piusnak reformjait, melyek nálunk egyelőre a székesegyházakon kívül nem igen valósíthatók meg, de törekedni kell erre. Nagy szeretettel beszél a népénekekről, melybe a hivek belelehelik áhitatukat, imádságukat s már ezért is nagyra becsülendő, míg a latin énekeket nem érti s így hidegen hagyja őket.

Nagyon fogja érdekelni a hiveket az egyházi évről szóló rész is, mely kimerítően tárgyalja a vasárnapok, fériák, vigiliák, ünnepek szertartásait. Itt tanuljuk megismerni: mint szövődik át minden hittitok az egyházi év és ünnepek keretében.

Nem kevésbé érdektelen a világiakra nézve is a szent helyek tárgyalása. Különös gondot fordít a templomok stílusára, melyet markánsan ismertet s nagyon helyesen megjegyzi, hogy nincs az egyház által kanonizált stílus. Mindegyikben lehet méltó istenházak alkotni. A templom berendezésénél megemlíti, hogy hazánkban szószékeink túlságosan magasak. Valóban nagyon jó lenne ezen segíteni. A hivek is örülnének neki, meg a szószékek is hálásak lennének érte. Az oltáregyesületek tagjait nagyon érdekelné az oltár leírása, felszerelése, díszítése, melyre vonatkozólag — követés céljából — a következőket idézem: «Az oltárt díszíthetjük természetes virágcsokrokkal, de azokat szépen díszített vázákban kell elhelyeznünk. Szabad cserépben levő virágokat is elhelyezni a gyertyatartók mellé, de a cserepet el kell földni. Ezt leginkább a felnőtt leányok és asszonyok (esetleg az oltáregyletek tagjai) végezhetnék; még pedig föl lehetne osztani utcák szerint e kitüntető tisztséget». Hasonlóképpen igen fontos, hogy az oltáregyletek tagjai tudják a liturgikus öltözékekről (miseruhák, fehérneműk stb.) az egyházi előírásokat. Ezt pedig megtanulhatják Mihályfi könyvének 5. fejezetéből, melyet 30 oldalon tárgyal.

A második rész a különleges szertartástanról szól. Ezen részben főleg a szentmiseáldozat az, mely az eucharisztikus lelkek érdeklődésének tárgya. Szerző 250 oldalon szól mindarról, mi a szentmise szertartásához tartozik, tehát: elnevezéséről, szertartásának fejlődéséről, lényegéről, gyümölcseiről, a szándékról, a kötelezettségről, helyéről, idejéről, szertartásairól, felosztásáról és a keleti egyházak miseszertartásairól. Szerző is sok kiváló tudóssal és buzgó lelkipásztorral amellet van, hogy nagyon kíváncsiak volna, ha a Szentszék megengedné az esti szentmisét vásár- és ünnepnapokon és újból rendezné az ehhez előírt szentségi bűjtőt (éjjélről áttéve 4 órára a mise kezdése előtt). A mise szertartásait röviden, világosan és mindenre kiterjeszkedve adja elő.

A harmadik részben tárgyalja a körmeneteket, a litániákat és a szentségi ájtatosságokat. Előadja az Oltáriszentség őrzésére vonatkozó szabályokat, a szentséglátogatást. A szentségkitételnél valóban óhajtható volna az egységes eljárás, már a hivek miatt is. Hatalmas munkáját a szentségimádással zárja be.

Mihályfi könyve nemcsak arra van hivatva, hogy a papok forgasák és az egyház szabályait a szertartásoknál betartsák, hanem hogy a művelt világiak is megtanulják, megértsék, megbecsüljék szent vallásunk, egyházunk istentiszteleteit, liturgiáit s így lelküket könnyebben Istenhez emeljék.

Kíváncsi vagyok — a szent ügy érdekében — hogy minél több oltártestvér és világi felebarátom szerezzék meg e jeles művet s használja lelke üdvösségére.

Reviczky Aladár.

OLTÁREGYLETI ÉLET.

Májusi ájtatosság az Örökimádás-templomban. Megnyitás április 30-án, délután 1/4 6 órakor. Mindennap délután 1/4 6 órakor szentbeszéd, mely után litánia és áldás tartatik.

Az Oltáregyesület kiállítása a háborús viszonyok miatt csak június havában nyílik meg.

A szenvedés az ember életében és Isten gondviselésében. E tárgyról prédikált nagybőjt minden szerdáján és nagypénteken dr. Hanauer Á.

István apát, a budai Szent Imre Kollégium igazgatója. Most, mikor népünk a háború súlya alatt vérrel verejtékezik és súlyos sebekből vérzik, e mélyjáratú nagybőjti beszédek a balzsamnak gyógyítóerejével hatottak, a bornak és olajnak erejével, miket az irgalmas samaritánus öntött a jerikói vándornak vérző seibe.

Triduum a Szentatyáért. Április hó 14., 15. és 16-án az Örökimádás-

templomban szentséges Atyánkért triduum tartatott. Az Örökimádás-templom tornyában magyar zászlók között a pápai zászló sárga-fehér színei lengtek az áprilisi szélben. A triduum, mely iránt nagy érdeklődés mutatkozott, nagy közönséget vonzott az Örökimádás-templom ivéi alá:

A megnyitóbeszédet dr. Wéber Pál, a budai Szent Imre Kollégium prefektusa tartotta és az ő temperamentumos modorában a Szentatyát, mint Krisztusnak helytartóját mutatta be. A triduum második napján Horváth Rezső, az Örökimádás-templom lelkésze beszélt azokról a politikai és közjogi szolgálatokról, melyeket a római Szentszék tett országunknak, s azon érdemeiről, mikkel a pápák a nemzetek Atyja címre méltán reászolgáltak.

A záróajtatosságot Mészáros János szentszéki tanácsos tartotta és előkelő tónusban tartott beszédében XV. Benedek szentséges Atyánknek tiszteletreméltó béketörekvéseit méltatta.

A litániákat, melyeket a pápai himnusz zárt be, dr. Wéber Pál prefektus, dr. Robitsek Ferenc tb. kanonok és Mészáros János szentszéki tanácsos tartották díszes aszisztenciával.

Talán nem csalódunk, midőn azt hisszük, hogy e triduum mély nyomokat hagyott a pesti közönség szívében és mélyítette a tiszteletet szentséges Atyánk iránt és meg-

szilárdította a kötelekeket, melyek századok óta fűzik nemzetünket az apostoli Szentszékhez.

Mozi. A budapesti országos központi oltáregyesület hadi kiségtő-kórházában elhelyezett katonák számára feketevasárnap nagy mozielőadás tartatott. Ez alkalommal Jézus élete és szenvedése került bemutásra. A 2000 méteres film szenzációs mozifotografiáit Horváth Rezső lelkész magyarázta. Előadás közben a katonák között szeretetadományok osztattak szét.

Augusztai főhercegasszony a leányával, Zsófia kir. hercegnővel, Majthényi udvarhölgy kíséretében nemrég ismét látogatást tett az Oltáregyesület hadikórházában. Öfensége a sebesült katonák között utólérhetetlen szeretetreméltósággal sajátkezüleg dohányt, szivart, levelezőlapokat és egyéb szeretetadományokat osztott szét.

Előkelő vendégek gyakran látogatják a hadikórházat. Nemrég dr. Bauer Antal zágrábi érsek, minap dr. Nemes Antal c. püspök tett látogatást a katonák között. A magas vendégek érdeklődése melegen érintette az aranyból való katonaszíveket.

*

Oltáregyesületi és eucharisztikus szövetségi érmek ezidőszereint nem kaphatók. A készlet elfogyott, a gyár pedig a gyakori sürgetés dacára se tudott eddig a megrendelésnek eleget tenni.

KIMUTATÁS.

(Folytatás.)

1916. március hóban befolyt adományok:

Karbisek Terézia 1 K, özv. Hruska Albertné 4 K, dr. Danis Jenőné 4 K, Troppa Emma 2 K, Kubascuk Angela 1 K, dr. Farkas Gézané 10 K, Óbarsi tagok 16 K, Weidner Diesel Ernőné 2 K, Csehimindszenti tagok 27.20 K, Hegedűs Gizella 4 K, Spisák János 2 K, Kovács Pálné 24 fillér, Fehérpataki Béláné 24 fillér, Horváth Katalin 30 fillér, ifj. Biczó Józsefné 1 K, Horváth Józsefné 50 fillér, Horváth Anna 50 fillér, Lázár Károly 1 K, Fehérváry Celesztin 10 K, Nádányi tagok 30 K, Lukanényei tagok 15 K, Budajenői tagok 12 K, Eperjes egyházmegyei tagok 6.64 K, Szögleti Mária 2 K, Horváth Mihályné 30 fillér, Tamaskovics Janka 24 fillér, Timkó Aranka 24 fillér, Eisenhofer Erzsébet 1 K, Bodnár Katalin 30 fillér, Bali Istvánné 2 K, Gajári Ödönné 10 K, özv. Várady Elekné 10 K, Schubert Irma 24 fillér, Nagy- és Kissitkei tagok 17.34 K, Bednár József 1 K, Reichl József 1 K, özv. Hartmann Jánosné 4 K, Bohovnik Mária 3 K, Pataki István 20 fillér, Kolmann József 20 fill., Danda Jánosné 50 fillér, özv. Győry Gáborné 50 fillér, Szabó Dénesné 5 K, Krayér Gyuláné 10 K, Jeremiás Magdolna 2 K, Feil Lipót 50 fillér, Jakab Dénesné 1 K, Sajószögedi tagok 70.48 K, Pardusz Mária 6 K, Salik Anna 50 fillér, Lukács Józsefné 40 fillér, Tamaskovics Fanny 30 fillér, dr. Tóth József egyházmegyei igazgató által: Angerbauer József hagyománya 30 K, Nagyszentmihályi tagok 24.05 K, Szécszigeti tagok 41.40 K, Szabó család 6 K, összesen 101.45 K, Bogoma Gyuláné 4 K, Hedviger Matild 2 K, Negyedi tagok 11 K, özv. Prenoseille Sándorné 2 K, Molnari Mária 24 fillér, Bartyik Zsuzsanna 88 fillér, dr. Seitz Lászlóné 4 K, Griger Ilona 2 K, Tőry Emilné 10 K, Havel Lipótné 4 K, Kozel Pauline 4 K, Kétegyházi tagok 34.70 K, özv. Bruska Jánosné 2 K, özv. Sernetke Istvánné 1 K, Tóth Rozália 2 K, Matheidesz Béláné 10 K, Langhammer László 1 K, Pödör Ferenc 1 K, Szabó Julianna 60 fillér, Mocs Mariska 2 K, Bezold Anna 1 K, Danzinger Józsefné 4 K, Maczka Mária 2 K, Szegedy Gina 40 K, Alsószelistyei tagok 11.20 K, Czibor Ernőné 2 K, Hunyadi Julia 1 K, Burghardt Margit 1 K, Leszlicska Mária 1 K, Müller Karolin 30 fillér, Bárány Juliska 1 K, Nagy Gizella 1 K, Garancsy Gizella 1 K, Szűts Mária 50 fillér, Kállai Ilona 40 fillér, Weidlinger Mária 60 fillér, Bálint Irma 1 K, Szabó Margit 40 fillér, Grecsár Erzsébet 40 fillér, Vas Péterné 1 K, Albrecht Antal 12 K, Kubisek Erzsébet 12 fillér, Manger Mária 12 fillér, Székely Miklósné 3 K, özv. Horavetz Lajosné 2 K, Humay Terézia 2 K, Schiller Jánosné 60 fillér, Csányi János 1 K, Baross Istvánné 3 K, Kovácsréti tagok 14 K, Zsitvaapáti tagok 89.13 K, özv. Tichy Józsefné 10 K, Serly Antalné 2 K, Füzesi Juliska 50 fillér, Dani Pirocska 1 K, Láng Anna 24 fillér, Kordél Anna 30 fillér, Simon Regina 1 K, Gulyás Magda 24 fillér, Ujda Mária 30 fillér, Hofbauer Irén 30 fillér, Török Ilona 50 fillér, Török Katalin 50 fillér, Tuly Janka 30 fillér, Juhász Mária 2 K, Horváth Katalin 10 K, Hedviger Matild 5 K, özv. Máriai Károlyné 20 K, Nagy lovag Pál József 25 K, Hegyi Irma 2 K, San Marco hercegné 20 K.

«Útmutató a magyarországi Oltáregyesület szervezésére» most jelent meg.

Kapható: Országos Központi Oltáregyesület, Budapest, IX., Üllői-ut 77. Ára 1 kor. 80 fill.

A budapesti orsz. közp. Oltáregyesület irodájában (IX. ker., Üllői-ut 77. szám) kapható:

I. Felnőttek részére:

Örökimádás folyóirat	előfizetés egy évre	3.—
"	" egyes példány	—25
"	" teljes évr. utolsó	3.—
"	" " régebbi	2.—
Oltáregyesületi	Útmutató	1.80
"	Vezérkönyv kötve	—60
"	" fűzve	—40
"	felvételi füzet	—06
"	érem ezüstkievételben	2.60
"	" alumíniumból	—90
A budapesti közp. Oltáregy. félszázados története		1.—
Litánia és áldás (latin szöveggel)		—06
Az Oltáriszentség. Irta: Reviczky A.		—50
Az Eucharisztia zenéje. Irta: János D.		2.—

II. Gyermekek részére:

Jézusom Örömmöm folyóirat	előfizetés egy évre	1.—
"	" " egyes példány	—06
Jézusom Örömmöm imakönyv	bőrkötés, aranyv. párn.	4.—
"	" " bőrk. aranyv.	3.50
"	" " vör. vág.	2.—
Kis Örökimádás imakönyv.	Irta: dr. Tiefenthaler J.	—80
Fehér Liliom		—10
Euch. Gyerm. Szöv. érem szalag nélkül		—34
" gyermekeknek szalaggal		—40
" ifjak és leányoknak szalaggal		—50
Felajánló ima Jézus Szentséges Szívéhez		—03
Pápai áldás, levelezőlap, darabonkint		—04
"	" " " 100 drb	3.—

A Regnum Marianum

ifjúsági lapjait melegen ajánljuk mindkét nembeli ifjúság figyelmébe.

A Zászlónk

a magyar ifjúság havi folyóirata. Mindent felölel, ami a diákéletet gazdagíthatja és megtölti a diák lelkét nemes tartalommal. Előfizetési ára egy évre 2 korona.

A Zászlónk Diáknaptára

a diáktudományok rövid foglalata. Irodalmi, fizikai, technikai, földrajzi, művészi, történelmi újdonságokat, humort és ismereteket vegyesen ad. Ára 1 K 50 fillér. A Zászlónk előfizetőinek 1 K 10 fillér.

A Nagyasszonyunk

a fejlődő magyar leányok havi folyóirata. Tanít, nevel, szórakoztat, de mindig a komoly szeretet hangján. Előfizetési ára egy évre 4 korona.

A Kis Pajtás

a kis fiúk és kis leányok kezébe való. Havonként kétszer jelen meg, tele versekkel, komoly és vidám mesével. Előfizetési ára egy évre 4 korona.

Az összes lapok kiadóhivatala:

BUDAPEST, VII., Damjanich-utca 50. sz.

Mutatványszámmal szívesen szolgálnak.

IN PACE IN DIPSUM

DORMIAM ET REQUIESCAM

ORIENTUR JUSTITIA

ET ABUNDANTIA PACIS

PASSER INVENIT SIBI DOMUM

ET TURTUR NIDUM ALTARIA

QUI FRUMENTUM

ELECTORUM CONSERVASTI

XVII. ÉVF. 1916. 6. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S
SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK
ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÖL

KIADJA

A BUDAPESTI ORSZ. KÖZPONTI
OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, Üllői-út 77.

Ára egy évre 3 korona.

Megjelenik minden hó elején.

Stephanum nyomda r. t.

VIRGO IPSUM, QUEM GENU

IT DEUM ADORAVIT.

SACRIFICIUM DEO

SPIRITUS CONTRIBULATUS

FLORABUNT SACERDOTES

PARCE POPOLO TUO.

ECCE AGNUS DEI

CUJUS NON SUM DIGNUS

ELECTORUM CONSERVASTI

Központi oltáregyesületi érem.

*Hivatalos oltáregyesületi érem. Kapható: Oltáregyesületi iroda.
Budapest IX., Üllői-út 77.*

Egy darab ára háborús fémből	...	0.90 korona.
„ „ „ oxidált kivitelben	...	2.80 „

Kis örökimádás címen *dr. Tiefenthaler József* 15 gyönyörű szentség-látogatást tartalmazó imakönyvet adott ki. Főképen ifjúságnak és eucharisztikus szövetségi tagoknak való. Magán és nyilvános szentségimádásoknál kitűnő segédkönyv, melyből kórusban is lehet imádkozni. Ára 80 fillér. Rendelhető a pénz előleges beküldése mellett a Szent-István-Társulatnál (Budapest, IV., Kecskeméti-utca 2.), a Központi Oltáregyletnél (Budapest, IX., Üllői-út 77.) és a kiadónál (dr. Tiefenthaler József, Wien, IX. Boltzmanngasse 14).